

AMIF PROJECT 'THE NEXT STEP' 2017 - 2020

Impactrapport

INHOUD

05	Inleiding 'The Next STEP'	20	Ervaringen deelnemers
07	Probleemanalyse	21	Ervaring trajectbegeleiders
09	Onderscheidend vermogen	23	Bijzondere omstandigheden
11	Interventies en effecten	25	Conclusies en aanbevelingen
14	Methode impactmeting	26	Bronvermelding
16	Survey impactmeting	27	Samenwerkingspartners

Voorwoord

STEP biedt nieuwe Nederlanders - (asiel)migranten en vluchtelingen - een breed scala aan activiteiten gericht op het leren van de Nederlandse taal, het ontwikkelen van digitale vaardigheden en op activering en ontmoeting. Zo'n 500 cursisten nemen jaarlijks deel aan onze activiteiten die voornamelijk verzorgd worden door ruim 200 vrijwilligers.

In het Europese subsidieproject 'Asiel, Migratie en Integratiefonds' zagen we kans onze activiteiten te verbreden, te intensiveren en meer cursisten uit de doelgroep te bereiken. We besloten mee te doen en kregen ons fantastische driejarige project 'The Next STEP' gegund. In november 2017 ging het project van start en in december werden de eerste overeenkomsten door deelnemers ondertekend.

Dit was voor STEP het eerste project dat mede door een Europees fonds is gefinancierd. In het begin was het

zoeken naar de juiste balans tussen de administratieve last en het bewaren van de inhoudelijke kwaliteit. Door een vast, klein en betrokken projectteam kon er snel en flexibel geanticipeerd worden op signalen vanuit de doelgroep, de vrijwilligers en de trajectbegeleiders.

Het succes is mede bepaald door de partners die op onderdelen hebben meegewerkt aan dit project, waaronder GGD Gelderland-Zuid, de Nijmeegse woningcorporaties, de gemeente Nijmegen en tal van zorg-, sport- en horeca gerelateerde organisaties waar deelnemers hun activeringstraject konden inzetten. De samenwerkingen waren zeer constructief en zullen zeker niet eindigen na de projectperiode. Vanuit het project zijn we goed en kundig ondersteund door Uitvoering van Beleid van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

We willen alle betrokkenen hartelijk danken voor hun commitment en inzet. Dit project heeft ervoor gezorgd

dat 334 nieuwkomers een grote stap hebben kunnen zetten in hun integratieproces en maatschappelijke participatie. Samen hebben zij deelgenomen aan 1.114 trajecten.

Wij zijn trots op wat het projectteam heeft neergezet. Het was hard werken om alles voor elkaar te krijgen en het is meer dan gelukt! Wij kijken terug op een zeer geslaagde projectperiode. De evaluaties met deelnemers onderstreepten ons gevoel: de zelfverzekerde deelnemers vertelden met passie wat ze hadden geleerd, wat het project voor ze betekend heeft en welke vervolgstappen ze in hun leven gaan maken. Wij wensen hun daarbij heel veel succes!

Mustapha Charifi, *Directeur STEP*

Ingeborg Kempers, *Projectleider AMIF*

Inleiding 'The Next STEP'

Steunpunt Taal Educatie Participatie (STEP) zet zich in voor een actieve en betrokken samenleving, met gelijke rechten en kansen voor burgers met diverse culturele achtergronden die ver af staan van de arbeidsmarkt. STEP ondersteunt hen bij hun emancipatie- en participatieproces door hun zelfredzaamheid en deelname aan de Nederlandse samenleving te vergroten.

THE NEXT STEP

In dit kader is STEP op 15 november 2017 gestart met het driejarige Europese project 'The Next STEP'. Het project wordt gesubsidieerd door het Asiel Migratie en Integratie Fonds (AMIF) en de Gemeente Nijmegen.

DOEL

Het doel van het project is om 225 niet-westerse (asiel)migranten te ondersteunen bij het integreren in de Nederlandse samenleving om zo de sociale inclusie te vergroten. De deelnemers kunnen meedoen aan

taaltrajecten in combinatie met activeringstrajecten, taalcoachtrajecten en workshops op het gebied van Zorg, Huisvesting en Democratisch Bestel. De trajecten duren gemiddeld een halfjaar. Gedurende deze periode worden de deelnemers intensief begeleid door een vaste trajectbegeleider.

Door deelname aan het project heb ik meer zelfvertrouwen gekregen. Ik was eerst bang om contact te maken. Ik durf nu meer. Ik ben heel blij hoe de docenten en begeleiders mij hebben gemotiveerd en geholpen om verdere stappen te maken.

Reza Lalina

NOODZAAK

Uit het rapport 'Wat werkt bij arbeidsparticipatie statushouders' van Tinnemans, Van Gent, Avrić & De Groot, 2020, p. 11, blijkt dat de arbeidsmarktpositie van statushouders in Nederland zeer ongunstig is. *“Drie en een half jaar na het verkrijgen van een verblijfsvergunning in 2014 heeft gemiddeld 25 procent van de volwassen statushouders werk en ontvangt 67 procent een uitkering in het kader van de sociale zekerheid. Ook is er sprake van een sterk verhoogd risico op armoede.*

De positie van vrouwen en laaggeletterden binnen deze groep is daarbij bijzonder kwetsbaar. De maatschappelijke participatie blijft ver achter bij (asiel)migrantengroepen”.

Voordat statushouders zover zijn dat ze kunnen participeren op de arbeidsmarkt moeten er nog wel wat stappen gezet worden. Hier draagt het project 'The Next STEP' aan bij.

EFFECTMETING

Om inzichtelijk te maken op welke wijze het project bijdraagt aan de vergroting van de integratie van de deelnemers heeft er een effectmeting plaatsgevonden. Vanwege de flexibiliteit van het hele project - de deelnemers konden kiezen aan welke activiteiten ze wilden meedoen - is het project als geheel geëvalueerd. We hebben de effectmeting kunnen realiseren door de samenwerking met Prof. Dr. M. de Greef (leerstoelhouder UNESCO Leerstoel Volwasseneneducatie) en de gemeente Nijmegen.

Probleemanalyse

Bij het integratieproces van (asiel)migranten is nog onvoldoende sprake van een integrale benadering en is er meer maatwerk nodig om (asiel)migranten met succes te activeren. Veel (asiel)migranten zijn onvoldoende in staat om te participeren.

De 40 jaar ervaring van STEP en haar rechtsvoorgangers, de Stichtingen Internationaal Vrouwencentrum en Intercity, leert dat de sociaal-economische uitgangspositie de participatie hindert. Deze positie kenmerkt zich door:

- taalachterstanden
- een laag opleidingsniveau
- lagere inkomens
- grotere uitkeringsafhankelijkheid
- een beperkte maatschappelijke betrokkenheid

Een belangrijke reden hiervoor lijkt het uniforme reguliere aanbod, gericht op 'het gemiddelde', te zijn. Elke migrant heeft echter een eigen niveau en leert op een eigen manier.

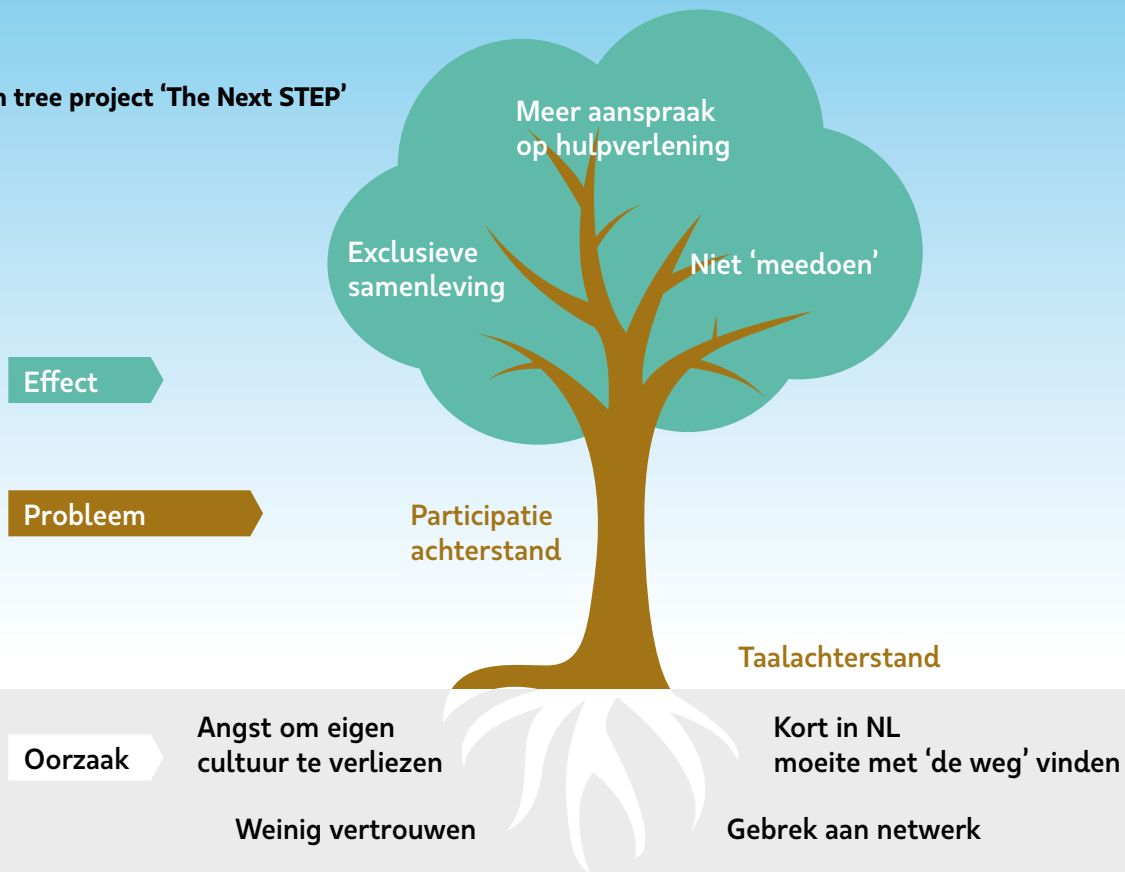
Om mee te doen aan de maatschappij is bovendien meer nodig dan taalkennis alleen. (Asiel)migranten met een grotere afstand tot de maatschappij hebben vaak ook vragen op andere terreinen, zoals werk, zorg en de maatschappelijke infrastructuur. Om de activering en participatie van (asiel)migranten te stimuleren is dan ook een intensieve begeleiding nodig. De probleemanalyse wordt vertaald in de zogenaamde *problem tree*. Deze helpt inzicht te geven in de oorzaken en effecten van de achterstand in het integratieproces.

In Afghanistan heb ik geen opleiding gevolgd, in Nederland ben ik na het inburgeringsexamen gestart met het project 'The Next STEP'. Daarna ben ik een opleiding gaan doen en nu heb ik een vaste baan!

Maryam Nader Ali Ewas

Problem tree project 'The Next STEP'

Onderscheidend vermogen

1. INTENSIEVE BEGELEIDING

Een van de onderscheidende aspecten van het project 'The Next STEP' is de inzet van trajectbegeleiders. Elke deelnemer wordt gedurende het gehele traject gekoppeld aan een vaste trajectbegeleider. Zij fungeert als coach en motiveert de deelnemers. Er wordt samen gezocht naar passende trajecten binnen het project (matching) en rekening gehouden met de heterogene doelgroep (flexibiliteit). De trajectbegeleiders motiveren de deelnemers om een passende activiteit te volgen. Daarnaast adviseren zij deelnemers op het gebied van taalniveau en het vervolgen van een traject binnen of buiten STEP na afloop van het project (advies). De trajectbegeleiders van STEP hebben jarenlange ervaring met verschillende culturen, spreken de taal van de deelnemers en kunnen zo makkelijk een-op-een aansluiting vinden bij de deelnemers.

Het belang van een coach gedurende het leertraject

wordt ook bevestigd in het onderzoek 'Leren in verschillende contexten: De opbrengsten van trajecten taal- en basisvaardigheden voor laag opgeleiden' (De Greef, febr. 2012).

2. DUALE TRAJECTEN

Het tweede onderscheidende aspect van dit project is dat taaltrajecten worden gekoppeld aan activiteiten waar de deelnemers het geleerde kunnen toepassen in de dagelijkse praktijk (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk). Uit onderzoek blijkt: *"Het is belangrijk dat statushouders in een Nederlandstalige omgeving terecht komen waar tijdens de activiteiten actief wordt geoefend met de Nederlandse taal. Dit vergroot mogelijkheden voor participatie in het Nederlands en biedt een perspectief op participatie in de samenleving"*, uit 'Wat werkt bij arbeidsparticipatie statushouders' van Tinnemans, Van Gent, Avrić & De Groot, 2020, p. 11, p. 18.

Uit een ander onderzoek blijkt: *"Een intensieve begeleiding*

tijdens dit 'werkend leren' is een noodzakelijke randvoorwaarde", Stavenuiter et al., 2019 beschreven in 'Wat werkt bij arbeidsparticipatie statushouders', Tinnemans, Van Gent, Avrić & De Groot, 2020, p. 36.

3. WORKSHOPS

De workshops zijn een derde onderscheidend aspect. Er worden drie workshops aangeboden tijdens het traject:

- Zorg: in samenwerking met de GGD Gelderland Zuid zijn verschillende thema's uitgewerkt rondom de volgende onderwerpen 'Fit in je hoofd', 'Gezonde voeding', 'Opvoedondersteuning' en 'Piekeren'.
- Huisvesting: in samenwerking met de verschillende woningcorporaties is een workshop ontwikkeld met als thema 'Veilig huren, sociale omgangsvormen en problemen oplossen'.
- Democratisch Bestel: STEP heeft een lesprogramma ontwikkeld waarin de Nederlandse democratie centraal staat.

4. GEEN FINANCIËLE DREMPELS

Veel deelnemers binnen de doelgroep van het project hebben geringe inkomsten. We hebben gemerkt dat de mogelijkheid van het wegnemen van de financiële drempel binnen het project heeft geleid tot een grote toename van deelnemers die anders niet de mogelijkheid hadden gehad om deel te nemen aan de verschillende activiteiten.

'THE NEXT STEP'

Onderscheidend vermogen:

1. Intensieve begeleiding
2. Duale trajecten
3. Workshops
4. Geen financiële drempel

Doel: **Vergroten sociale inclusie**

Interventies en effecten

EFFECTEN

Door deelname aan het AMIF project 'The Next STEP' wordt gestreefd naar het behalen van de volgende effecten:

EFFECTEN OP KORTE TERMIJN:

- Een dialoog kunnen voeren
- Verbinding kunnen maken met groepen van andere culturen
- Het vergroten van de communicatieve vaardigheden
- Het vergroten van werknemersvaardigheden
- Het vergroten van gevoel van 'nuttig' zijn, erbij horen
- Het vergroten van de taal- en uitdrukkingsvaardigheid
- Een verhoogd gevoel van eigenwaarde

EFFECTEN OP DE LANGE TERMIJN:

- Het vergroten van het netwerk
- Een betere toeleiding naar de arbeidsmarkt en een vervolgopleiding
- Participatie: meedoen aan een activiteit en aangaan van nieuwe contacten
- Internaliseren: gevoel van acceptatie en veiligheid vergroten
- Activering: zelfredzaamheid vergroten

INTERVENTIES

Nederlands als
tweede taal (NT2)

Taalcoaching

Activering

Workshops

EFFECTEN KORTE TERMIJN

Dialogo kunnen voeren

Verbinding met groepen van
andere culturen

Vergroten van communicatieve
vaardigheden

Vergroten van werknemers
vaardigheden

Vergroten van gevoel van 'nuttig'
zijn, erbij horen

Vergroten van de taal- en
uitdrukkingsvaardigheid

Verhoogd gevoel van
eigenwaarde

EFFECTEN LANGE TERMIJN

Vergroten van het netwerk

Betere toeleiding naar de
arbeidsmarkt

Betere toeleiding naar
vervolgopleiding

Participatie: meedoen aan
activiteit, aangaan van nieuwe
contacten

Internaliseren: acceptatie en
veiligheidsgevoel vergroten

Activering: zelfredzaamheid
vergroten

Sociale inclusie

Voorwaarden die nodig zijn om deze effecten te behalen zijn de vier volgende interventies:

1. Nederlands als tweede taal (NT2)
2. Taalcoaching
3. Activering
4. Workshops:
  - a. Zorg
  - b. Huisvesting
  - c. Democratisch Bestel

Een taalactiviteit (NT2) plus daarnaast een of meerdere workshops vormen de basis van de te volgen trajecten. Daarnaast wordt er samen met de trajectbegeleiders gekeken of de trajecten nog kunnen worden aangevuld met overige activiteiten. De trajectbegeleider heeft hier een belangrijke motiverende, begeleidende en coachende rol in.

De streefwaarden zijn ruimschoots behaald:

THE NEXT STEP			
	Prognose	Realisatie	Vershil
Unieke deelnemers	225	334	109
Impactinstrument	1	1	0
TRAJECTEN			
NT2 alle vaardigheden	225	238	13
Spreekvaardigheid	23	129	106
Schrijfvaardigheid	22	67	45
Taalcoaching	100	117	17
Activering	75	75	0
Huisvesting	160	162	2
Zorg	100	152	52
Democratisch bestel	160	174	14
Totaal	865	1114	249

Methode impactmeting

De missie van STEP:

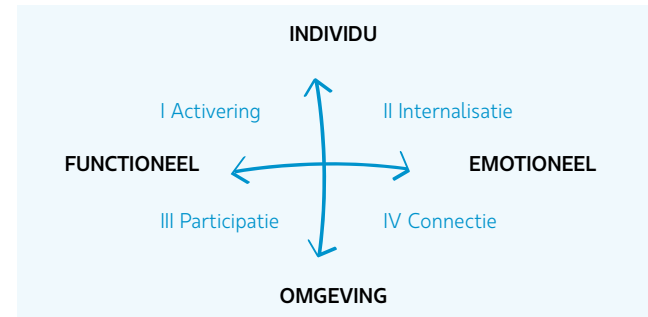
'STEP brengt anderstalige en laaggeletterde volwassenen in Nijmegen tot zelfredzaamheid en participatie in de samenleving door middel van activiteiten op het gebied van taal, educatie, ontmoeting en sociale activering.'

Om de effecten van het project 'The Next STEP' te meten aan de hand van de missie van STEP, wordt gebruik gemaakt van de volgende triangulatie:

1. **Een gevalideerde survey** gebaseerd op het SIT instrument (De Greef, Segers en Verte, 2010). Het SIT instrument gaat uit van vier gebieden waarop mensen hun sociale inclusie kunnen verbeteren:
  - Activering: het vergroten van kennis en vaardigheden
  - Internalisatie: het bevorderen van gevoel van acceptatie en veiligheid

- Participatie: deelname aan activiteiten
- Connectie: het aangaan van nieuwe contacten

De survey is tot stand gekomen in samenwerking met Prof. Dr. M. de Greef (leerstoelhouder UNESCO Leerstoel Volwasseneneducatie). Naast de survey die wordt ingevuld door de deelnemers is ervoor gekozen dezelfde survey voorafgaand in te laten vullen door de trajectbegeleider om zo te komen tot een evaluatief perceptieonderzoek.

Kwadrant van sociale inclusie (De Greef et al., 2012a)

2. **Literatuuronderzoek:** deze dient als additionele onderbouwing door raadpleging van secundaire bronnen.
3. **Storytelling:** ervaringsverhalen en quotes van de deelnemers en hun trajectbegeleiders. Deze schetsen de herkenning en bevestiging van de effecten van de interventies op de doelgroep van het project 'The Next STEP'.

Van de 334 unieke deelnemers zijn 50 willekeurige deelnemers geselecteerd voor de survey.

Toen ik startte met het project kon ik geen Nederlands en was ik bang. Nu is alles veranderd. Ik kan de Nederlandse taal spreken. Ik heb zelfvertrouwen gekregen en ik ben gemotiveerd om door te gaan!

Maryam Kabirirad

Gemeten groep The Next STEP

M/V

Man	17	34%
Vrouw	33	66%
	50	100%

Opleiding land van herkomst

Hoog opgeleid	29	58%
Middelbaar opgeleid	16	32%
Laag opgeleid	2	4%
Semi-gealfabetiseerd	2	4%
Analfabeet	1	2%
Totaal	50	100%

Survey impactmeting

PERCEPTIEONDERZOEK: DEELNEMERS EN TRAJECTBEGELEIDERS

Voor de evaluatieve survey zijn vragen gebruikt, gebaseerd op de 4 pijlers van het Kwadrant van Sociale inclusie. Per vraag werd gebruik gemaakt van een schaal van 1 tot 10.

Per onderdeel is de uitkomst van de deelnemers vergeleken met de uitkomst van de trajectbegeleiders. Op sommige vragen gaf de uitkomst een te groot verschil en daarom zijn deze vragen niet meegenomen in onderstaand overzicht. Dit betrof met name de onderdelen waar het project 'The Next STEP' zich niet expliciet op richt (scholing en stage lopen).

1. ACTIVERING:

- 45 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject ervaren dat zij de **taal beter kunnen toepassen** in de praktijk. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 46 van de 50 deelnemers geldt.
- 41 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject ervaren dat zij **betere digitale vaardigheden** hebben gekregen. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 40 van de 50 deelnemers geldt.

2. INTERNALISATIE:

- 47 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject ervaren dat zij **asser-tiever zijn geworden**. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 45 van de 50 deelnemers geldt.

- 48 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject ervaren dat ze **beter contacten kunnen leggen**. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 49 van de 50 deelnemers geldt.

3. CONNECTIE:

- 47 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject ervaren dat zij meer **mensen ontmoeten en actiever zijn geworden** buitenshuis. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 46 van de 50 deelnemers geldt.

4. PARTICIPATIE:

- 37 van de 50 deelnemers geven aan dat ze door deelname aan het traject zijn gaan **deelnemen aan een sportactiviteit**. De begeleiders geven een vergelijkbaar antwoord door aan te geven dat dit voor 35 van de 50 deelnemers geldt.

ACTIVERING - wat kan ik

	Hoeveel vooruit gegaan volgens deelnemer	Hoeveel vooruit gegaan volgens begeleider
Nationale taalvaardigheden	45 van de 50	46 van de 50
Digitale vaardigheden	41 van 50	40 van 50

INTERNALISERING - wat kan ik

	Hoeveel vooruit gegaan volgens deelnemer	Hoeveel vooruit gegaan volgens begeleider
Assertiviteit	47 van 50	45 van 50
Contactvaardigheden	48 van 50	49 van 50

PARTICIPATIE - wat doe ik

	Hoeveel vooruit gegaan volgens deelnemer	Hoeveel vooruit gegaan volgens begeleider
Sportactiviteit	37 van 50	35 van 50

CONNECTIE - wat doe ik

	Hoeveel vooruit gegaan volgens deelnemer	Hoeveel vooruit gegaan volgens begeleider
Ontmoeten en ondernemen	47 van 50	46 van 50

RESULTAAT DEELNEMERS - DETAILANALYSE

Aan de ene kant is er het perceptieonderzoek, waarbij de antwoorden van de trajectbegeleiders zijn vergeleken met de antwoorden van de deelnemers. Aan de andere kant is er ook op detailniveau gekeken naar de uitkomsten van de deelnemers op zichzelf.

Hier vielen twee hoge scores op:

1. Zelfvertrouwen

Volgens de eigen perceptie van de deelnemers vonden 47 van de 50 deelnemers hun **zelfvertrouwen verbeterd**. Hiervan geven 38 deelnemers deze toename een 8 of hoger.

2. Thuis voelen in Nederland

Volgens de eigen perceptie van de deelnemers voelen 47 van de 50 deelnemers zich **thuis in Nederland**. Hiervan geven 41 deelnemers deze toename een 8 of hoger.

Het gaat hier om de eigen perceptie van de deelnemers. Om hier verdere conclusies aan te kunnen verbinden is meer onderzoek noodzakelijk.

Ook een andere score viel op:

Opleiding gaan doen

20 van 50 deelnemers geven aan een opleiding te zijn gaan doen. Dit was geen directe doelstelling binnen het project. Om te kunnen concluderen dat 40% van de ondervraagden door het project doorstroomt naar een opleiding zou verder onderzoek noodzakelijk zijn.

.....

95%

zegt zich meer thuis te voelen in Nederland door deelname aan het project

.....

Ervaring van de deelnemers

"Ik heb veel geleerd: schrijven, spreken en luisteren. Nu kan ik problemen zelf oplossen! Ik doe vrijwilligerswerk in een bejaardenhuis, ik help bij de koffieochtend, de lunch, speel spelletjes met ouderen en ga soms met ze wandelen. Het is fijn om veel contact te hebben. Als je veel spreekt dan kun je de taal beter leren."

Khatera

Werkte in woonzorgcentrum Honighoeve en Neijevelt.
"Door het vrijwilligerswerk durf ik nu met Nederlanders te werken ook al spreek ik niet perfect Nederlands."

Yusuf

"Ik heb echt veel geleerd. Mijn Nederlands is goed vooruitgegaan. Wat me het meest geholpen heeft om de Nederlandse taal te leren spreken en te integreren is boven alles het vrijwilligerswerk. Ik werk in de ouderenzorg en dat doe ik met veel plezier. Ik wil nu ook een opleiding in de zorg gaan doen."

Yenni

Ervaring trajectbegeleiders

“Tijdens de intake heeft Rahaf aangegeven dat ze vooral haar spreekniveau wil verhogen en haar staatsexamen wil halen om een opleiding te gaan volgen.

Tijdens het traject heb ik veel gesprekken met Rahaf en de taalcoach Anna Geertsma gevoerd over verschillende opleidingen en beroepen in Nederland en hoe ze dat kan aanpakken. Tijdens deze zoektocht kwam Rahaf erachter dat ze graag een opleiding wilde volgen als sociaal werker. Het advies van de taalcoach, die veel ervaring heeft op dit gebied, was om een schakeltraject te volgen bij de HAN en zich te oriënteren op een opleiding in Zorg en Welzijn.

Rahaf was goed voorbereid op het gesprek bij de HAN en is inmiddels toegelaten tot het schakeltraject. Uiteindelijk heeft Rahaf voor een andere opleiding gekozen die beter bij haar past. Ze zit nu in het 2e jaar MBO Applicatieontwikkeling bij het ROC.”

Rachida

”

“Een van de deelnemers die ik begeleidde was een 35-jarige vrouw uit Syrië. Toen ze startte met het project was ze erg verlegen en had ze weinig zelfvertrouwen. Ze kon haar weg moeilijk vinden en had veel begeleiding nodig. Door haar onzekerheid vond ze het lastig om door te gaan met de taallessen. Ik heb haar kunnen motiveren om op een hoger taalniveau door te gaan en nu is ze van A1 richting B1 gegaan. Ze zal ook na het AMIF-traject de lessen blijven volgen! Ze durft meer en schaamt zich niet meer om de taal te spreken. Als AMIF-begeleider geeft het me veel voldoening om te zien hoe ze zich in een korte tijd heeft ontwikkeld.”

Meriem

”

“Tijdens de intake met Khadije kreeg ik te horen over haar gemiste kansen in haar land van herkomst, haar dromen die niet waren uitgekomen en ook over haar angst en twijfel of de situatie voor haar hier in Nederland anders zou worden. Khadije vertelde mij over haar situatie en leven van vroeger en dat ze door de omstandigheden geen tijd en mogelijkheid had om aan haar dromen te denken en haar toekomst voor te bereiden. Ze wist niet of haar dromen ooit zouden uitkomen en ook niet welke stappen ze moest ondernemen.

De eerste stap was om haar te laten geloven in zichzelf en wat ze met een goede planning kon bereiken. Ze moest leren om langzamerhand van de negatieve beelden af te komen en positief over zichzelf en haar kwaliteiten te denken. Als ex-vluchteling begreep ik haar situatie en de culturele verschillen waar aandacht aan besteed moest worden.

Ze startte met twee keer per week taallessen en daarnaast begon ze ook aan een schrijf- en een spreekgroep deel te nemen. Bovendien werd ze voor nog extra ondersteuning aan een zeer ervaren taalcoach gekoppeld. De droom van Khadije om een hoger taalniveau (A2-B1) te bereiken om een opleiding in de Zorg te kunnen volgen kwam steeds dichterbij. Ze startte op het taalniveau A1 en stroomde uit op het niveau op weg naar B1. Eind 2018 is ze gestart met de opleiding Helpende Zorg en Welzijn en ze heeft inmiddels met succes haar opleiding afgerond. Khadije werkt momenteel in één van de woonzorgcentra van de Waalboog en is van plan om volgend jaar de opleiding Verzorgende te gaan volgen. Ik ben zeer trots op haar en ontzettend blij dat haar dromen deels zijn uitgekomen.”

Roya

”

Bijzondere omstandigheden

CORONAMAATREGELEN

Taaltrajecten

Aan het eind van de projectperiode kreeg ook dit project te maken met COVID-19. Op het moment van de uitbraak hadden we net alle streefwaarden van het project behaald. Voor de deelnemers die op dat moment nog met een taaltraject bezig waren hebben we voor het merendeel online lessen kunnen aanbieden. Ook hierin hebben de trajectbegeleiders een grote rol gespeeld. Veel cursisten waren niet gewend aan online lessen. De trajectbegeleiders hebben elke cursist begeleid bij de opstart met de nodige tools en hebben in het begin zelf deelgenomen aan de lessen om meteen te kunnen ingrijpen als een deelnemer buiten de boot zou vallen.

Activeringstrajecten

Helaas konden de activeringstrajecten geen doorgang vinden. Deze zijn tijdelijk on-hold gezet. Alle trajecten zijn

na de zomervakantie weer opgepakt zodat de deelnemers de trajecten konden afronden.

Taalcoachingstrajecten

De taalcoachingstrajecten zijn ook online doorgegaan. Na een aantal weken kon er weer een-op-een contact opgestart worden zodat ook deze trajecten konden worden afgerond.

Survey

De survey stond gepland op locatie met 50 deelnemers. Door COVID-19 is gekozen voor een afname van de survey via WhatsApp videobellen. Alle geselecteerde deelnemers hebben op deze wijze mee kunnen doen met de survey.

Digitale vaardigheden

Bovengenoemde situatie kan ertoe geleid hebben dat er een goede score is geweest op het onderdeel digitale

vaardigheden. Dit onderdeel is als activiteit maar door een kleine groep cursisten gevolgd. Door de coronamaatregelen werden alle AMIF-cursisten die geselecteerd waren voor de survey ineens geconfronteerd met een online inhaalslag. Om na te gaan welke invloed dit gehad heeft op de score zal verder onderzoek nodig zijn.

Conclusies en aanbevelingen

CONCLUSIES

De missie van STEP is leidend geweest in de activiteiten die zijn opgezet binnen het project 'The Next STEP';

“STEP brengt anderstalige en laaggeletterde volwassenen in Nijmegen tot zelfredzaamheid en participatie in de samenleving door middel van activiteiten op het gebied van taal, educatie, ontmoeting en sociale activering”

De impactmeting geeft aan dat de deelnemers van het project voortgang hebben geboekt op het gebied van sociale inclusie op alle vier de pijlers. Een grote meerderheid van de ondervraagde deelnemers geeft aan:

- de taal beter te kunnen toepassen in de praktijk **(activering)**
- betere digitale vaardigheden te hebben ontwikkeld **(activering)**
- beter contacten te kunnen leggen **(internalisering)**

- assertiever te zijn geworden **(internalisering)**
- meer te ontmoeten en actiever te zijn geworden buitenshuis **(connectie)**
- deel te nemen aan een sportactiviteit **(participatie)**

De impactmeting heeft plaatsgevonden in jaar drie van het project. Hierdoor is gekozen voor een evaluatief onderzoek in combinatie met een perceptieonderzoek door de trajectbegeleiders.

Met het huidige impactinstrument kan STEP bij een vervolgproject meteen vanaf de start een O-meting doen. Hierdoor kan een betere analyse gemaakt worden van de impact van een project.

AANBEVELINGEN

Om ook in de toekomst scherp te blijven op de vertaling van de missie van STEP naar de activiteiten die STEP aanbiedt, is het aan te raden de survey te gebruiken bij

projecten waarvan STEP de effecten wil meten. Het is aan te raden in dat geval de survey vanaf de start van een project in te zetten. Na 4 - 6 maanden kan er een tweede survey plaatsvinden. Hiermee kan gekeken worden op welke van de vier pijlers (1. Activering, 2. Internalisering, 3. Participatie, 4. Connectie) van sociale inclusie het project effect heeft en zo nodig kan er bijgestuurd worden op de activiteiten, de doelgroep of de aanpak waar het effect achterblijft.

Bronvermelding

- Tinnemans, K., Van Gent, E. Avrić, B. De Groot, N. (2020). 'Wat werkt bij arbeidsparticipatie statushouders. Kennisplatform Integratie en Samenleving', p.11, 18 en 36. <https://www.kis.nl/artikel/de-maatschappelijke-participatie-van-statushouders-bevorderen>
- De Greef, M. (febr 2012), 'Leren in verschillende contexten. De opbrengsten van trajecten taal- en basisvaardigheden voor laagopgeleiden'
- De Greef, M, Segers, M. en Verte, (2010), 'Development of the SIT, an instrument to evaluate the transfer effects of adult education programs for social inclusion', Universiteit Brussel
- De Greef, M. (2020), 'Sociale inclusie versterkt door leren', Volwassenenleren.nl

Samenwerkingspartners

Migratie in beweging

Europese Unie
het fonds voor asiel, migratie en
integratie

STEP

Derde van Hezewijkstraat 6, Nijmegen

info@stepnijmegen.nl

www.stepnijmegen.nl

